

0411

דַּלַּשׁ הַשָּׁנָה

sive

De Festo Novi Anni

Σχεδιασμα

JO. FR. SCHARFI,

iteratò

publicis exscriptum typis

exhibetur per

JOHANNEM HAKIUM,

H. M. P.

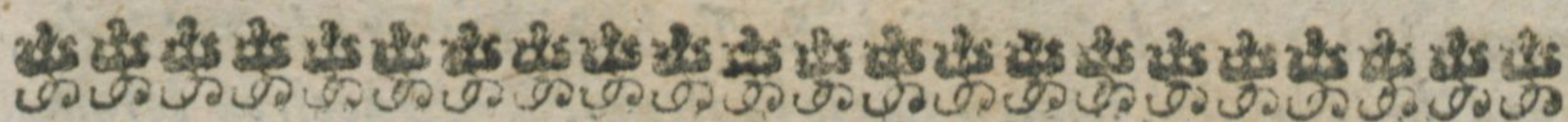
Annus adest Novus, Annus abest Vetus:
adfit & abfit
cum veniente bonum, cum fugiente malum.

WITTEBERGÆ cl) l) cLXXV.

Faint, mirrored text bleed-through from the reverse side of the page, including the words "De Fests Nov Anno" and "Jo. Fr. Schmitt".

† ראש השנה מיוחדת †

UTi semper bene ominari nobis invicem, & pro salute communi orare convenit: ita hoc ineuntis Novi Anni tempore in eam curam incumbere maximè decet: non modò ut consuetudini faciamus satis, sed & pietati nostræ. Quanquam enim haud simus eà superstitione imbuti, quâ pagani olim Kalendis Januariis Deos potissimum votis ac precibus hominum auscultandis vacare, atque advertere animum putarunt: quoniam tamen temporis ratio diversa aliud sæpè atque aliud pietatis genus postulat, idcirco istam sub Novi Anni auspicia bene ominandi consuetudinem & gratulandi migrare & suggillare nolumus. Quippe quam & literæ comprobant cœlestes, licet aliis in actibus; nec ulla Gens, quæ Deorum unquam jactavit notitiam ac cultum, abhorruit. Græci & Romani cum primis, quantâ observarint religione hoc tempus, & primum incipientis anni diem quàm lætis precationibus faustum ominati fuerint, itemq; munerum seu Strenarum quot missitationibus coluerint Amicos, id ex Antiquitatum Annalibus alio tempore replicabimus. Vide interim, si placet, Plut. *Probl. Rom.* Lucianum, in *Pseudolog.* Svetonium in *August. c. 57.* & *Tib. c. 34.* Columellam *l. 28. c. 2.* Macrob. *l. 1. Saturn.* & Plinium, *l. 28. c. 2.* Junge Ovidium, *1. Fastor. ad Janum.* Egregiè Herodianus *lib. 1. c. 16.* Cujus verba, sed latinè, ex versione politissimâ Politiani non parco adscribere: *Diem (anni ineuntis) Romani festum agunt. Ad Janum vetustissimum Italia Deum referentes, cujus etiam Saturnum ipsum, ab Jove filio pulsum*

quum in terram descendisset, fuisse hospitem prædicant, & quod ibi latuisset, nomen Latio inditum. Quos circa etiam nunc Romani saturnalia prius, dein verò initium anni more suo concelebrant. Estque ejus diei biceps imago, ut à quo incipit, & in quem desinit annus. Potissimum Romani invicem se colunt, salutantq; & numismata alter alteri, ceteraq; omnifariam munera misitant, summiq; magistratus, conspicuam sibi & solennem purpuram induunt. Judæorum, vetustissimæ gentis, Ritus circa ליל חמשה עשר inspicere allubescit in præsentia. Ii enim non illotis manibus & pedibus ingrediuntur Novum Annum; sed festivitate solenni, nec non ceremoniis, ut videntur, quantævis religionis. Auspiciantur nempe Annum Politicum seu naturalem à Festo isto, quod DEUS die primo mensis septimi (ab initio Anni Ecclesiastici, sc. Martii mensis, numerandi) celebrandum, ut זכרון הרועה *memoriale jubilationis*, mandaverat. Idque quàm prolixis faciant precibus, & queis circa istud Novi Anni principium DEUM fatigent, utpote ad poenitentiam aptissimum tempus, videre licet apud Buxtorfium, *in Synag. Jud. c. 18. & 19.* Festum Novi Anni unum ex principalibus Judæorum festivitatibus semper fuit ac etiamnum est, quemadmodum integer Liber *in Talmudhis Babyl. part. 2. sive Seder Moedh de Festo hoc celebrando debitisque ejus solennitatibus extat, ita etiam quamplurima referenda suppeterent. Quia verò in plerisque eadem, quæ aliàs in die Sabbatho observari solent ceremoniæ, de quibus prolixè Buxtorfius citato loc. c. 10. & seq. nostra duntaxat annotabimus memorabilia & Festo huic peculiariora quasi. Nimirum, peractis precibus, isto ליל חמשה עשר in Synagogis suis moderni Judæi inflant Cornu Arietinum. An in memoriam Isaaci àb Abrahamo immolandi, sed DEI nutu libe-*

liberati, in locum ejus ariete suffecto; quod omnes sen-
 tire Rabbini videntur, & ritus quoque aliorum Orienta-
 lium, Persarum ac Saracenorum, initiandi Novum suum
 Annum mactatione Cameli aut aliis locis agni, consenti-
 re: an verò alias ob causas, quas apud Theologos lege.
 Cornua certè ista fuisse arietina, quas Tubas Moses ap-
 pellat *Num. X, 9.* Bonfrerius asserit, *in Lev. XXIII.* Et ipse
 Maimonides in libro חוקי יר ך. Compendio Talmudhi-
 co, sat tamen prolixo eo, quippe tribus constans tomis in
 fol., *lib. Hassemanim cap. 7.* monet, quod jubilæum illud
 fieri debeat בקרן הכבשׁים הכפף, ac nullum esse Scri-
 pturæ locum, ubi שופר non possit pro ejusmodi cornu
 capi, *LXX. Interpp. ad c. 23, 24. Lev. & Num. 29, 1.* utuntur
 voce σαλπύγγων. Lutherus similiter de cornu, sine dubio,
 arietino, loco priori intelligit. Arabi adhibet dictionem
 قولوبى loco utroque. Quando autem beatissimus Vir
 posteriori loco diem hunc den Trompeten Tag vocat, ibi
 vocem Trompette non ita accipit, prout hodiè accipi so-
 let, cum tubæ ex ære sive argento factæ isto saltem nomi-
 ne hodie fere veniant. Cæterum vocem σαλπύγγων, quam
 Lutherus in Libro Apocalypseos Posaune reddit, Gallus
 communiter per *Trompette* vertit. Alterum, quod no-
 tamus in Judæorum ritibus, est initiatio Festi per Pocu-
 lum vino plenum. Id enim ordine tradentes ac biben-
 tes invicem sibi Annum exoptant felicem; alii ad alios,
 הכתב לשנה טובה ad bonum Annum inscribentis. Digie-
 tum intendentes ad libros justorum & injustorum, quos
 apertos coram DEO sub hoc tempus statuunt. Respon-
 dent plerumque hac formulâ, הכורה גורף לשנה טובה.
Ipsè creator destinet Te ad Annum bonum. Denique & ob-
 servandum est Convivium, quod istà solennitate cele-
 brant.

brant. Mensam videlicet, domum redeuntes, quam o-
 primè instructam aperiant, ad quam mox sessum eunt, ci-
 borum dulcium super eà copiam habentes haud parvam,
 Generis ejus poma sunt in mel immerfa: de his quilibet
 eorum sumens frustulum ait, *אֲנִי וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ*
Annus & bonus & dulcis sc. Tibi vel nobis sit. Fructibus et-
 iam dulcibus vescuntur, amygdalis, ficibus, uvis passis,
 cucumeribus, & aliis; quibus preces diras in hostes suos
 addunt, quas refert succinctè Buxtorfius loco suprà lau-
 dato. Nos autem, à circumcisio carne per circumcisio-
 nem cordis segregati, nostrum *אֲנִי וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ* ita celebra-
 bimus, ut conveniamus & unanimi ore DEUM pro be-
 neficiis, retrò lapsò præstitis anno, laudemus atque gra-
 tias agamus ingentes. Nam, quod singulare DEI benefi-
 cium est, possidemus adhuc purissimæ religionis Palla-
 dium. Verbum DEI ex limpidis Israëlitis fontibus, defeca-
 tum absque *χρυσου καπλήλων καπηλεία* (2. Cor. II, 17.)
 haurimus, bibimus, & manducamus, (Jer. XV, 16.) sicque
 Sacramenta integra ac incorrupta habemus: & quæ sunt
 alia numero infinita & magnitudine inæstimabilia, divi-
 nitùs nobis exhibita beneficia. Recordemur modò jam
 bona animi quibus clementissimus DEUS nos beavit, bo-
 na corporis, quibus nos ornavit, bona externa, quibus nos
 cumulavit & ditavit. Dedit nobis rectitudinem mentis,
 sanitatem corporis, tranquillitatem temporis, victùs co-
 piam, successorum gratiam, fautorum benivolentiam.
 Quis non nolit hæc oblivisci? quis non gaudeat memi-
 nisse? quis non discupiat celebrasse? Verùm ut perennet
 benigna DEI ergà nos cura & paterna clementia, roga-
 mus meritò misericordissimum Patrem Domini nostri
 J. CHRISTI, velit uti hæctenus, ita porrò ex alto bene-
 dice-

dicere nobis, beneficia beneficiis addere, atque concedere, ut Novus hic Annus, quem suâ jam vicissim ingressi sumus gratiâ, lætis nobis auspiciis ineat, lætioribus procedat, lætissimis tandem exeat, ac sæpius recurrat, gradu tamen semper felicior. Mittat porrò super nos JEHOVA sapientiam suam ex sancto Cœlo suo, & ex throno Majestatis suæ, quæ nobiscum semper sit, nobiscum laboret, nobiscum meditetur, & omnes actiones nostras ita regat ac dirigat, ut vergant ad nominis sui gloriam, nostræque animæ salutem! Avertat etiã DEUS, & propulset à nobis truculentas antiqui serpentis ejusque satellitum insidias, non per hunc modò, sed secuturos etiã annos. Et hoc faxit IMMANUEL noster JESUS! In cujus benedictio nomine etiã omnibus ac singulis, eximo penetrali, vovemus GRATIOSAM DEI PRÆSENTIAM. Nam si DEUS pro nobis, quis contra nos? quò cum ingentes pugnas pugnabimus, vincemus & palmam auferemus. Ipse enim mandabit Angelis suis de nobis, ut custodiant nos in omnibus viis nostris; in viis pietatis & devotionis, in viis justitiæ & administrationis, in viis modestiæ & negotiationis.

Si præsens DEUS, est vel fiet aranea murus:

Si præsens non est, vel murus aranea fiet.

Ergò

Sis præsens DEUS. Ô nostris spes unica rebus!

Cunctaque præsidio tolle sinistra tuo!

Tege Ecclesiam, rege Politiam, rem familiarem foecunda. Fac quod Tibi sit gloriæ, hostibus ignominia, nobis saluti. Mane nobiscum, nec vitam cupimus, nec mortem subibimus sine Te, Ô Optime CHRISTE, Ô JESU melitissime! Strenæ loco offerimus & quidem Statui Ecclesiastico, CORNU ARIETINUM cum inscriptione:

Core

Cornu Evangelii, pie JESU, Patriæ in oris
Non interrupto fac resonare sono.

(Non alienum à pietate fuerit, mentione Cornu arietini, quod
Judæi inflant, & recordari Typici arietis qui CHRISTUM die
circumcisionis suæ (Novi Anni nostri) vepribus Legis jam
implicatum, & in cruce deinceps spinis coronatum, proq; no-
bis oblatum, præfiguravit: & solum Evangelii quoque
(Φθόγγ) intelligere, qui exivit in omnem mundum;
quem ut Cornu salutis nostræ, JESUS, continuum, clarum &
purum in Ecclesiis nostris efficacemq; conseruet, supplicamus.)
Statui verò Politico, POCULUM VINO PLENUM,
cum hac Inscriptione:

Principibus ferimus mitissima pocula vini,

CHRISTE fac, ut caleant mutuo amore sui.

(Poculum hîc non turbâ gemmarum aut Smaragdîs textum,
sed Grammaticum, ut olim appellarunt, offerimus; quale
illud cum Titulo in ambitu: Διὸς σωτῆρ. Nostrum esse
posset: Φιλίας καὶ Ειρήνης. Ita enim, dum adhibita po-
cula & vinum in tesseram amicitia, signum prudentia ac le-
titia, Concordiam Principib. Terra, nobis Pacem optamus.)

Et Statui denique Oeconomico præsentamus MENSAM
DULCISSIMIS CIBIS REFERTAM, cum Inscriptione:

Instruimus Mensam votis: at Tu instrue donis,

Atque tuâ hanc reple, CHRISTE benigne, manu.

(Scriptura Sacra Mensa nomine omnis generis benedictionem
& bonorum copiam, vitæq; hilaritatem notat: quam abunde
Civibus à Deo precamur.) Cæterum quid Studiorum no-
strorum Patrono? quid Patrono nostro inquam, sub No-
vi Anni ingressum vovebimus? novas vires, novam va-
letudinem, atq; omnia nova & alia Ipsi toto ex animo
comprecamur. Vivat hunc Annum sanus & incolumis!
vivat non incuntem hunc solùm, verùm per æquè omnes

con-

consequentes annos, quibus spiritum ducturus est, candi-
dos, & ut Poëta loquuntur, terque quaterque felices!

Vivat Patronus noster, Vivat!

Qui Phœbi suboles, Virumque splendor

Omnium optimus, unus optimorum.

Vivat & floreat! noster Patronus,

Qui & Præsidium, Decusque nostrum.

Vivat! floreat! & vigescat!

Qui nostris favet & fovet Camœnas,

Qui nostras fovet & favet Camœnis,

Qui nostras amat & juvat Camœnas,

Qui nostras juvat & amat Camœnas.

Vivat! floreat! & vigescat!

Vivat! floreat! & virescat!

Vivat! floreat! & nitescat!

Vivat! floreat! & senescat!

Dic cœli Moderator atque Monarcha,

Dic FIAT! eja FIAT!

Da Pater omnipotens, Patronum vivere nostrum,

Da fortunatum & per secula porgere nomen.

* * *

Sic vota nostra pro bono Novi Anni auspicio, in Tuum
definebant nomen, MAGNIFICE VIR, PATRONE
VENERANDE. Hisigitur salve, & salutem & bonam vi-
tam perenna! Nobis quidem nec valere, imò nec vivere
suave erit, nisi utrumque illud Tibi contingat. Quid e-
nim nos sine Te, qui post NUMEN ÆTERNUM neminem &
colendum magis & observandum habemus. Tu unicus ac
verus Studiorum nostrorum Patronus, Tu Promotor noster
& ALTER ob amorem & summa in nos merita PARENS.
Cui nostotos nostraque studia, spesque adeo nostras & in-

B incrementa

crementa omnia, quâ decet reverentiâ, consecramus, com-
mittimus & commendamus. DEUS O. M. AUGEAT TIBI
VIR SUMME, DE NOSTRIS ANNIS, TUOS PORRO
ANNOS! CHRISTUS TE SERVET! NUMEN TE
DEFENDAT! Id quod Tibi precamur animum, Deum
quotidie interpellantes pro Tuâ perpetuâ propriâque sa-
lute, ILLE nos exaudiet, nec preces nostras surdâ aure
accipiet. Vale & vive quam diutissimè, quàm felicissimè!

Haud unquam Tibi sors varia in contraria vergat

Sed placidis semper Cymba feratur aquis.

Clade domus careat, careant quoq; clade propinqui,

Vitaq; inoffensò porro tenore meet.

O pergas etiam nostræ succurrere cymbæ:

Sis facilis nobis, & Bonus esto Bonis.

Sic Mundum exofus, dirupto stamine vitæ

Conscendas tandem Regna beata Poli.

αὐτοχειδίως ἀλλ' ὀλοκαρδίως

Scr.

WITTEBERGÆ,

A. R. G.

M. DC. LXX.

KL. JANUARIIS. QVÆ. BONÆ. FAUSTÆ. FELICES.
FORTUNATÆQVE. SÆPIUS. REDEANT!

Dic nostra, Alme Pater, sint pia vota rata.

OB-

OBSERVATIONES
*De Anni initio, ejusq; Festivitate apud Orientales
imprimis Mohammedanos.*

I.

Persæ, qui Mohammedanæ religioni addicti sunt, Novum Annum non eo, quo nos, auspiciantur tempore, neque etiam, quo Judæi (α), sed mense Martio, idq; tantâ faciunt solennitate, ut quindecim vel sedecim dies etiam summâ lætitiâ transigant.

a) loquimur de Judæorum Politici Anni exordio, non Ecclesiastici, cujus initium omninò in Martium nostrum incidit, atq; adeò cum Persarum Novi Anni initio commune ferè est.

II. Vocatur Festum illud iisdem *Naru*, secundum JOHANNEM de LAËT (β) vel potius, ut vult SCALIGER (γ) *Nauruz* aut *Neuruz*, quod ad verbum est, *Novus Dies*, quasi diceret *νενμεεζίαν*.

β) JOHANNES de LAËT in Descript. Persiæ, cap. 4. Ad. OLEARIIUS in Itin. Pers. pag. 307.

γ) SCALIGER in tr. de Emend. Temp. lib. 3. p. 196.

III. Licet verò Persæ, uti diximus, Anni Novi initium non eo celebrent mense, quo apud Judæos celebrari solet: circa idem tamen prope tempus, quo apud Judæos Novi Anni Festum institui consuevit, simile quid peragunt, Festumq; aliquem diem habent, cujus origo ad Judæorum traditionem referri aliquo forsan modo potest. Solet enim ut plurimum mense Octobri Sacerdos summus, qui agit *Mecha* (δ) filium suum mittere cum Camelo ad id devoto, quem primò per urbem ducunt, ubi à vulgò ipsi pili toto corpore detrahuntur, deinde magnâ pompâ ipso Rege atq; Aulicis omnibus comitantibus educitur in patentissimum campum; atque hîc Rex pedes Sacerdotis illius deosculatur, tum Camelus ab hoc benedicitur, aut potius solenni carmine devovetur; accurrit deinde prætor, transfigitq; Camelum lanceâ, cui deinceps ab altero caput amputatur acinace: quibus absolutis fex vulgi atque etiam honestiores tantâ celeritate cadaveri incumbit & particulas dissecat atq; auferre conatur, ut non rarò plures vulnerentur & pauci aliquot aut conculcentur, aut ad mortem usque vulnerentur.

δ) in quâ civitate communi sententiâ MOHAMMEDIS sepulchrum

pulchrum haberi creditur, & sarcophagum in aëre suspensum esse: ast fabulosum hoc esse scribit ADRIANUS ROMANUS in Theatro Urbium, ubi agit de Arabia Fœlice, & Mohammedem Medinæ sepultum esse, ejusdemq; loculum ibid. in terris catenis vinctum, ne forsitan ab aliquo rapiatur, asserit. Idem etiam OLEARIUS de Mohammedis sepulchro Medinæ extante confirmat. Quare verò tantâ reverentiâ Mekkam accedant, inde forsitan sit, quia Abrahami ibi templum extare credunt, & aquam, ex quâ Hagar potata fuerit, sanctam ibi adesse censent. Vide sis Adr. Romanum in Theat. Urbium, & Olearium in Itin. Orient. p. 323.

IV. Atque hoc ipso Festo memoriam sacrificii Abrahami celebrare sese profitentur Mohammedani, teste Johanne de Laët. Cum quo paria, si historiam ipsam respicimus, refert Adam Olearius, l. c. quoad temporis verò lociq; circumstantiam discrepare videtur à laudato Autore. Dicit enim d. 25. mensis nostri Aprilis solennitatem hanc Mekkæ peragi; Olearius verò testatur, quòd in aliis quoq; civitatibus die memorato Sacerdotes Festum hoc, quod *Kurban* (e) vocant, celebrent in memoriam Ismaëlis immolandi, Ubi & hoc observat, quòd cuncti patresfamiliâs ante solis ortum extra ædes agnum mactent, in frustra dissecent, pauperibusq; distribuunt in ejusdem rei memoriam.

e) Vid. JOH. FABRICIUS in Specim. Arab. p. 6. qui & alia ibidem annotat de hac ipsâ re; cui addi etiam possunt, quæ CHRISTOPHORUS RISCHEUS Cubicularius Regius & Cancellario Franciæ à Secretis, Tr. de moribus Turcarum, Arabum aliarumq; Gentium, quæ Muhammedem sequuntur, habet. An verò, quod CL. Fabricius prodit, adeò absurdi Mohammedani sint, ut sibi persuadeant, verveces istos seu agnos per mactationem hanc, immolationis representatricem, Paradisi gloriæ participes aliquando futuros, ac pro Dominis suis, qui eos in sacrificium obtulerunt, in extremi judicii die Deum precaturos, id sanè ut credam, haut facile adducor. Si tamen ita ineptiunt Mohammedani, nollem profectò ego inter miserimos istos cœlestis gaudii Candidatos, nomen meum profiteri, cum verendum omninò meritoq; sit, ne repulsam certò Candidati

*dāti isti ferant ; nec iuvabit etiam ullum talis Patroni inter-
cessio.*

V. Egregia in rem præsentem ex Fernando quodam Lopez Castagneda refert illustris SCALIGER, (ζ) cujus verba hæc sunt: *Persæ ad hanc usque diem principium veris non solum temporum civilium epocham & titulum statuunt, sed etiam epulis & pompâ prosequuntur* (η) *Sanè FERNANDUS LOPEZ CASTAGNEDA libro Indicarum Rerum sexto cap. 46. scribit, Lusitanorum Legatum BALTHASAREM PERSONAM à præfecto XEQVE Ismaelis Regis in quodam Oppido Persidis detentum, quòd Rex celebraturus esset solenne festum, quod Linguâ Persicâ NEURUZ vocari dicit, idq; significare solenne verni temporis. Balthasarem Personam detinuerat Præfectus, ut omnem apparatus solennitatis Neuruz & pompam Regiam videret.*

(ζ) SCALIGER in *Tr. de Emend. Temp. lib. 3. p. 196.*

(η) *Idem ex antiquâ consuetudine etiamnum Persæ observant, quemadmodum videre licet apud Ad. Olearium, qui omninò circa Novi Anni apud Persas solennia, consulatur, in Itin. Orient. p. 307.*

V. In summam si de Persis auctorum tradita contrahantur, patet, quòd I. Festum Novi Anni æquinoctio verno seu die 14. (θ) mensis nostri Martii celebrent; II. non unum, sed aliquot dies celebritati huic impendant. III. Matrimonia fermè solum illa, quæ tempore eo contracta, rata habeant ac legitima. IV. Festum hoc non in memoriam immolati Isaaci, vel ut ipsi volunt Ismaëlis, sed propter aliam quandam causam instituant; cum alio mense, videl. Aprili vel Octobr. aut alio quoque diem aliquem in immolationis illius recordationem festum habeant. Atque in ritibus hisce cum Persis Turcas aliosq; Mohammedanos convenire, non penitus improbabile est.

θ) CL. OLEARIUS tamen l. c. die 10. nostri Martii hoc fieri asserit, idq; probat, quoniam eo die Mathematicus quidam Persa ipsum momentum, quo sol equatorem attingit, observavit, & tunc Novum Annum denunciavit.

VII. Veritati etiam consentaneum est, Persas atq; Turcas sub Novi Anni auspiciis dona invicem mittere. Sanè de Indis, qui
annum

annum lunarem Arabum, Mohammedanamq; religionem & ipsi maximam partem sequuntur, teste Nobiliss. Dn. à MANDSLO (i), Scaliger ex Epistola quadam (x) recenset, quòd vetus Gentis mos sit, ut anno ineunte, ab die nono Lunæ adusque vicesimum, Regni proceres & Bonziorum principes ad Regem quisque suum salutandum non sine donis accedat (λ).

i) Dn. à MANDSLO in Epist. Olear. Itin. Pers. ad pos. p. 3.

x) SCALIGER ex epistola quadam, quam ALOISIUS FROES Jesuita anno 1565. ex Insula Japan scripserit.

λ) De ipsorum quoq; Persarum consuetudine omnino vid. Dn. OLEARIUM in Itin. Orient. p. 309. & 494.

II. X. Facere non possumus, quin & de Syris itemq; Æthiopibus paucissima materiæ huic inservientia commemoremus. Etsi vero Syri Antiocheni annum suum à Paschate auspicentur, dubitamus tamen, an de Politico Anno auctores, qui hoc tradunt, loquantur, & non potius de anno Ecclesiastico, quem fideles primitivæ Ecclesiæ communiter à Paschate ordiebantur. Quicquid verò hujus tandem rei sit, id tamen apud nos certum est, quòd lectionem in Ecclesia suâ Antiocheni adhibeant Novi Anni Festo (μ), diversam omnino tum ab illâ, quâ Paschatis Festo utuntur ipsi, tum ab illâ, quæ in nostris Ecclesiis Festo novi Anni recepta.

μ) Discimus id ex MS. Codice Syro IV. Evangelistarum antiquissimo, qui in Altdorfsinensis Academia Bibliotheca adservatur.

IX. Æthiopes denique quod concernit, testatur de iis Legatus quidam Æthiops (ν), quòd Calendis Septembribus Annum incipiant, qui dies semper incidat in Vigiliam Johannis Baptistæ. Atq; de his hâc vice; neque enim singula inquirere, ventilare & decernere animum induximus. Dabit meliora dies, ætas, lectio. Interea pro præsentibus dicimus DEO GRATIAS.

ν) in Enarratione de fide & religione Æthiopum; Vid. & DAMIANUS à GOËS de moribus Æthiopum pag. 454. qui hæc ita transtulit, ap. BOHEMIUM de ritib. Gentium.

AD.

ADDITAMENTA,

I.

De Judæorum immersione in aquam: Cur aquis sese Judæi Feste isto, Rosch-Hafschana dicto, immergant? Meminit hujus rei BUXTORFIUS in *Synag. sua Jud. pag. 397.* quod nimirum die hoc post sumtum cibum Vir, uxor, liberi, juvenes senesq; ad undam properent, quasi peccata sua lymphâ purgaturi, sive etiam eadem in aquam abjecturi. Neque tamen mirandum tantopere est, quare Judæi peccata sua aquis istis ablui posse sibi persuasum habent. Cum enim quodcumq; dictum Biblicum ad ritus suos nescio quâ superstitione à majoribus introductos palliandos adducere soleant, ita sanè nec ipsis hîc desunt loca Scripturæ, quibus ceremonias has insinuari vel niti etiam, gens credula arbitratur. Adducunt, ceu CL. Buxtorfius meminit, in rem istam locum Mich. VII, 19. cui, miror, quare non præferant vel saltem addant Esa. I, 16. nec non Ps. LI, 9. Sanè ipse quoq; R. LIPMANNUS nec ad priorem locum annotat, ritum hunc illo confirmari. Neque R. MAIMONIDES tanti duxit lotionem hanc sive immersionem, ut de illa in *תפין ת* monere fermè quidquam operæ pretium duxerit.

II.

De Tubæ inflatione in Novi Anni Feste. An tuba illa fuerit cornu arietinum, & quare tale esse debuerit? Videatur BONFRERIUS in *Comm. ad Levit. c. XXIII, 24.* ubi prolixè hac de re disputat.

III.

De Novi Anni inchoatione varii variè senserunt. Vide-
lis LIMNÆUM ad *Capitul. Cas. p. 370.* BESOLDUM in *Theaur. Pract. verb. Jahr.* THOM. GARZON in *Theatro, discurs. 38. aliosq;.* Apud nos Christianos initium Anni numeratur à primo Januarii die, quo de conferatur SIM. SCHARDIUS *Hist. Germ. Tom. 3.* In Gallia Edictum CAROLI IX. de anno 1563. hac de re tale est: *Voulons & ordonnans, qu'en toutes actes, registres, instruments, contracts, ordonnances, edicts, lettres tout patentes que missives, & toute Esriture privée, l'annee commence d'oresnavant & soit*

soit conté du premier jour de Janvier. Vid. COQUILLE, en l'histoire du Pays & Duché de Nivernois p. 259.

IV.

Romanis ex Romuli Lege Kalendæ Martiæ, ex Numæ verò instituto Januariæ inchoabant Annum. OVID. 1. Fast. & TIBULLUS 3. Eleg. 1. Add. CRUSIUS Tr. de Precedent. lib. 4 c. 31. n. 78. Cur autem Romani, ut & Christiani, à Januario sumserint initium, videatur omninò CL. M. LIPENIUS in Tr. de Strenar. Hist. c. 4. §. 11. & seqq. ibiq; alleg. DEMSTER. ad Rosin. l. 2. c. 3. & PLUTARCHUS, Qq. Rom. probl. 19.

V.

Suecos etiam à Januario initia sumsisse innuere videtur JO. LOCCENIUS lib. 1. Antiq. Sueo. c. 4.

VI.

Judæos primum quidem mense Tischri, postea in memoriam liberationis Ægyptiacæ mense Abib incepisse vult HOSPINIUS, Tr. de Festis lib. 1. c. 1. Add. JOSEPHUS lib. 1. Antiq. Jud. cap. 5. ZEILERUS in Epist. 466.

VII.

Javanenses initio Martii celebrant festum novi anni, ut tradit JO. JACOB. SAAR. in der Ost-Indisch. Reise Besch. c. 2. p. 14. Armenii ipso XXV. Martii, & Russi Kalendis Septembribus, quòd eo tempore Mundum creatum esse putant, attestante OLEARIO in Itin. Pers. lib. 6. §. 1. c. 8.

LAUS HONOR & GLORIA

SIT ILLI QVI

ANNUM BONITATE SUA CORONAT.

O DEUS! ô Hominum Custos, nostræq; Salutis
Anchora firma: Tibi sit Gloria, Gloria summa,
Semper honos nomenq; tuum laudesq; manebunt.

Vtp
A

va
s
ti.
Tuis?
ta
,
ft.
os
n
t.
,
erbenigne!
s,
dem.
REM
s
is,
edet.
N.
IVs hostis,

